

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit Blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk
regel.

TONGEREN, DEN 26 DECEMBER.

Het gaat op nieuwjaar af. Het einde van het jaar is niet alleen het seizoen om nieuwjaarsbriefjes te schrijven, kalen complimenten te maken en wafelen te bakken. Er moet met nieuwjaar ook eens gezorgd worden om een abonnement aan de gazet te nemen.

Een dagblad is heden een onontbeerlijke gezelschap in de familie. Wie hetze niet noodig heeft voor zijne handelszaken, die heeft het niet tijdverdrijf of tot middel van onderrichting.

Er zijn vele soorten van dagbladen. Er zijn er ongelukkig in te veel die geen ander doel hebben dan de zeden te bederven en die door den losgelaten Satan schijnen opgesteld te zijn. Die dagbladen maken veel lawijt wanneer de geestelijke overheid aan de geloofigen zegt dat de lezing van zulke schriften verboden is. Maar is het niet de plicht der kerk die lezingen te verbieden? Heeft de kerk niet ten allen tijde geleerd dat de zedeverdovende boeken en schriften door geen christen mensch mogen in handen genomen worden? En wat zijn de gazetten die wij bedoelen anders dan openbare scholen van schandaal en ontucht?

Eene teerhartige moeder heeft het oog op al hare kinderen en wanneer zij haar kind eenen vergiftigden beker ziet in de hand nemen en aan zijnen mond brengen, dan is het zoo toe om het te onttrekken aan het gevaar. Zoo doet ook de kerk. Zij verbiedt de slechte lezingen en geen redelijk mensch kan beweren dat zij ongelijk heeft.

De Postrijder komt hier niet met vreeszamen vingen ontvangt. Er bestaan in alle steden goede gazetten die men zonder gevaar in de handen zijner kinderen kan stellen en die onder alle opzichten den voorkeur verdienen boven de schandelijke voortbrengsels der doctrinaire drukpers. Wie geen goesting aan den Postrijder heeft, die moet hem maar daar laten. Wij blijven daarom toch even goede vrienden, pachter; maar dat is geen reden om u te abonneren aan het een of ander van die helse uitbroeijels, die, hetzij openlijk, hetzij onder eenen schijnheiligen dekmantel, alles aanranden wat een kristen mensch en een eerlijk man eerbiedigt.

De provincie Limburg is niet vrij gebleven van de algemeene besmetting. Hier ook vindt men staaltjes van die dagbladen die men moet

beschaamd zijn op zijne tafel neer te leggen. Doch al de pogingen om die ongeoordeelde liberale plant hier te doen schieten zijn onmachtig gebleven tegen de godsdienstige gevoelens onzer bevolking. Onze medeburgers hebben nog niet verzaakt aan die oude christelijke zeden die ten alle tijden eene perel der belgische kroon waren en die tot heden nog de grootste hinderpaal zijn tegen het voortplanten der leeringen van het doctrinarismus.

Karl Vogt, een godsloochenaar, heeft deze week zes conferenties te Antwerpen gegeven, waarin hij zoekt te bewijzen dat de mensch afstamt van den aap! De grootste liberale gazetten van het land staan in verrukking voor het groot verstand van Karl Vogt.

De Postrijder zou wel eene vraag willen doen. Indien de mensch afstamt van den aap, van wie stamt dan de aap af? Misschien wel van den duivel. Arme Karl Vogt! arme aap!

Inhuldiging van den heer pastoor van Wellen.

Men schrijft ons uit Wellen, 23 december: Onze goede parochie heeft dinsdag den 22 december een feest gevierd, hetwelk zij zich nog lang zal herinneren, namelijk de inhuldiging van den Eerwaarden heer Gielen, als nieuwen pastoor der parochie Wellen. Reeds in den avond van 21 december, kondigde het gelui der klokken het begin aan der gewichtige plechtigheid welke 's anderendaags zoude plaats hebben, terwijl iedereen zich beijverde, om door het versieren der dorpplein met loveren kraansen, kroonen en opschriften, zijne hartelijke deelneming te toonen.

Een schaar van geestelijken had zich vereenigd om aan dit feest deel te nemen. De heer Neven, protonotaris apostolicus en groot-vicaris van Luik, wiens vurigste verlangen was, als geboortig van Wellen, deze plechtigheid bij te wonen, heeft zich doen verontschuldigen, ten oorzake van den toestand zijner gezondheid. De geestelijken met roket gekleed, plaatsten zich in twee rijen en begaven zich, voorafgegaan door de kinderen der scholen, naar de pastorie om van daar, den nieuwen herder af te halen. Alaar heeft de heer Bellefroid geneesheer en burgemeester der gemeente een treffende toespraak aan den Eerwaarden heer Gielen toegepast en heeft in ons aller naam de welkomst gewenscht en de gevoelens van zijne onderhoorigen te kennen gegeven. Daarna de heer Janssens onderwijzer heeft eenige welsprekende woorden den nieuwen herder toegevoegd en eindelijk eene jonge dochter in den naam aller kinderen komt hinnen nieuwen vader de hulde

hunner kinderlijke herten aanbieden, hem toereikende een allerkostelijkste crucifix en twee prachtige vazen, ten geschenke.

Na op deze aanspraken met welgevoelde en dankbare bewoordingen geantwoord te hebben, heeft onze goede herder, onder het zingen van den lofzang *Benedictus*, zich naar de kerk begeven. Toen hij de kerkdeur binnenkwam, werden alle herten zichtbaar geroerd. Dan beklom de Eerwaarde heer deken van Loon den predikstoel: hij heeft de goede inwoners van Wellen getroost over het verlies van hunnen goeden herder den Eerwaarden heer Plumackers, nu pastoor te Borloo, die gedurende 20 jaren met zoveel ijver en zelfopoffering aan hun geluk en zaligheid gewerkt heeft; hij wijst hen aan den nieuwen herder, den man volgens Gods hart. Daarna heeft de heer deken in welgepaste woorden de ceremoniën eener installatie aan het volk uitgelegd.

Dan beklom de nieuwen herder den predikstoel, en stuurde aan zijne geliefde parochianen eene schoone en welgevoelde aanspraak, hen belakende van al de bewijzen van liefde, eerbied en hoogachtung welke zij hem op dezen dag bezwezen hadden. Tranen van aandoening rollen op aller aangezichten. Dan begaf zich de heer pastoor naar het altaar, terwijl het welbezette koor het *Deum* tot dankzegging aanhief.

Na deze plechtigheid, werd onze nieuwe Herder naar de pastorie geleid onder het luiden der klokken, het lossen der geweeren en het duizend maal herhaald *ave, ave lang onze goede Herder!*

Den Eerw. heer pastoor heeft aan de Eerw. geestelijken en den heer Burgemeester een eenvoudig, maar hartelijk gastmaal opgediend, onder welke de warmste toelagen gedragen worden aan zijne Hoogw. den Bisschop, en Mgr Neven, aan onzen welbeminden Herder, aan onzen geliefden Heer Deken en aan onzen zeer achtbaren Burgemeester.

En zoo ging de plechtigheid van vroedingen intmer herdacht worden.

Landbouw-kronijk.

De landbouw-statistiek geeft dik wijls zonderlinge uitkomsten; het volgende uittreksel uit eene memorie getuigt er van: Waarom zaait men het graan nog uit de hand? De groote landbouw, de schadelijkheid van dit oud gebruik erkennende, zal hetzelfde teememaal doen ter zijde stellen; maar de middelbare en kleine pachters volharden erin met halstarigheid. Hare stijfhoofdigheid leidt tot beweenvelijke gevolgen heen. De volgende berekening bewijst zulks: Men heeft vastgesteld dat een landbouwer, die 100 hectaren bewerkt, door gebruik te maken van een goed zaaituig, in één seizoen 66 hectol. zou kunnen winnen. De hectoliter aan 20 fr. stellende, zou verliest die landbouwer 1320 fr.

En indien wij, in plaats van te rekenen op 100 hectaren, voor heel België rekenen, komen wij

lachen en de tijd vrolijk voorbijgaan.

Wij hadden welhaast onze oude gewoonte hernomen; mijne taak was het te dekken en den pot te koken. Ik had mijn klein kamertje ook weer betrokken, en dacht dag en nacht aan Katharina. Doch in plaats van vrees voor de loting, zoals in 1813, was 'nu weer wat anders. De menschen zijn nimmer volmaakt gelukkig; altijd zijn er plagen die hen kwellen; toe dikwijls heb ik dat in mijn leven niet gezien! Ziehier, wat mij op dat oogenblik deerde. Ik zou, zoals men weet, met Katharina gaan trouwen; wij waren het eens en tante Margriet wenschte niets liever. Ongelukkigterwijls had men nu wel de lotelingen van 1815 ontslagen, maar die van 1813 bleven nog altijd soldaat. Wel is waar was het niet zoo gevaarlijk, als onder het keizerrijk, soldaat te zijn — velen er van waren naar hun dorp getrokken en leefden er rustig, zonder zich door de gendarmen te zien oepschen. — maar dat nam niet weg, dat ik, om te trouwen, vergunning moest hebben. De nieuwe maire, de heer Jourdan, zou mij nimmer zonder die vergunning in zijne registers opschrijven; dat was het wat mij hinderde.

Onmiddellijk na 't einde van 't beleg, had M. Goulden aan den minister van oorlog, die Dupont heette, geschreven, dat ik mij te Pfalzburg bevond, nog een weinig zwak, en dat ik sinds mijn geboorte als een gebrekkige hinkte, dat men mij in weerwil daarvan toch bij de lichteing genomen had; dat ik een slecht soldaat was, die een goed huisvader zou zijn, en dat het waarlijk eenen moord zou wezen, mij te beletten te trouwen, daar men nimmer slecht gebouwd en meer met gebreken overladen jeugeling gezien had; dat men mij in het hospitaal zou moeten brengen, enz.

criptie! weg met de belastingen!» want men was het moede te leven als de vogel op den tak en zich de leden te laten breken voor zaken die hen niet aangingen.

Te midden van al die vreugde, was ik, zooals men denken kan, de gelukkigste van allen; de andere hadden niet als ik, 't geluk gesmaakt, aan de verschrikkelijke veldslagen van Weissenfeld Lutten, Leipzig en aan de typhus te ontkomen; ik voor mij kende den krijgsroem, en dat juist vervulde mij met nog groter liefde voor den vrede, en nog grooter afschuw voor de conscriptie.

Ik was tot M. Goulden teruggekeerd, en mijn leven lang zal ik mij de wijze herinneren waarop hij mij ontving; mijn leven lang zal ik hem met naar mij toegestreekte armen hooren uitroepen: «Zijt gij daar Jozef!... Ach! lieve jongen, ik meende dat gij dood waart!» Wenende omhelsden wij elkander, en sefert leefden wij als twee ware vrienden; duizend en weder duizend malen moest ik hem van onze veldslagen vertellen, en dan noemde hij mij lachende «de oude soldaat».

Daarna was het aan hem, mij 't beleg van Pfalzburg te verhalen; hoe de vijanden in januarij voor de stad gekomen waren, hoe de oude vrienden der republiek, alleen gebleven met eenige honderden zeesoldaten, zich gebaast hadden de kanons op de wallen te planten; hoe zij peerdenvleesch hadden moeten eten, en de kaels der burgers verbreken om schroot te hebben. In weerwil van zijne zestig jaren was M. Goulden kanonnier geweest op het bastion bij het poeremagazijn, aan den kant van Bichelberg, en ik stelde hem mij voor, met zijn zwaard zijden mulsje en zijnen bril, bezig eenen vier-en-twintig pondeur te richten; dat deed ons beiden

tot een reusachtig cijfer welk eene doelmatige zaaizijg ten voordele der publieke spijzig zou doen strekken. Ziedaar dan een ruim veld voor de bedenkingen opengesteld.

Zijn de mollen nuttig op zekere punten, zij zijn schadelijk op zekere andere. Men heeft dan ook een middel gezocht om de mollen te verdrijven op de plaatsen waar men hen liever miste en men heeft het gevonden. Deze dieren hebben een zeer fijnen reuk, en 't is hierop dat een hovenier zijne werkingen heeft gesteld. Hij heeft rondom zijne bedden eene greppel van 20 centimeters diepte gedolven, waarin hij een draad heeft gelegd die in de benzine is gewekt, en rucht is een mol over dezen hinderpaal gestapt. De landbouwers zullen insgelijks met genoegen vernemen dat een aldus bereiden draad eens scheidslein uitmaakt welke nimmer door baas of konijn zal worden overschreden.

Onze stadgenoot M. J. Hennus is door het provinciaal bestuur van Hollandsch Limburg en door de regering der stad Maestricht benoemd, om in het hertogdom Limburg; conferenties te geven over de snoeiing der boomen.

M. G. Lenaerts, voorheen bediende op het attributions-commissariaat te Tongeren, is divisie oversle benoemd op het provinciaal gouvernement te Hasselt in vervanging van M. Nolens.

Op den markt van Tongeren van verleden donderdag waren te koop gesteld 163 koeijen, 5 kalveren, 280 schapen, 44 vette varkens en 790 ringere varkens.

Deze week is er een kindermoord begaan te Hasselt. De bruchte is achter de grendels gezet.

Men schrijft uit Brussel, 21 december: Secretier het laatste bulletin is de toestand van den prins dezelfde gebleven.

Op raad zijner geestesheeren was de prins, in den loop der verledene week, tweemaal in het park van Laeken geweest, en na de tweede wandeling was zijn toestand verergerd. Hij is benauwder en onrustiger, slaapt minder en heeft zelfs een weinig de korts. Het schijnt dat de waterafspijnging alleen nog op het rechter been kunnen gedaan worden; het linker is daartoe al te zeer gezwollen.

De wonderlijke kracht, waarmede de kroonprins aan twee verschrikkelijke ziekten heeft weerstand geboden, begint af te nemen, en tenzij een groote verandering komt, moet men weer het ergste vrezen.

Het voortduren der ziekte zal het hof en de partikulieren beletten dezen winter feesten te geven. Met het inzicht, zoveel mogelijk de gevolgers voor den handel daarvan te verzachten, zullen twee der voornaamste kringen, de maat-

Het was een zeer schoone brief en hij behelsde ook waarheid. Alleen de gedachte weder op te moeten trekken, zou mij op nieuw ziek gemaakt hebben.

Dag op dag zagen tante Margriet, M. Goulden, Katharina en ik naar het antwoord van den minister uit. Mijn ongeduld laat zich niet beschrijven; als de brievenbesteller Breinstein, de zoon van den kloklouder, voorbij kwam, had ik hem al eens vur ver hooren aankomen; het bracht mij in de war, ik kon niet meer werken en keek uit het venster. Ik zag hem dan overal binnengaan, en als hij zich ergens wat lang ophield, riep ik bij mij zelve: «Waarover heeft hij toch zoo lang te babbelen? kan hij zijnen brief niet dadlijk afgeven en verder gaan? Het is een recht oud wijf, die zoon van Breinstein!» Ik begon hem te haten; soms snelde ik ook wel de deur uit en hem te gemoet, roepende: — Hebt ge niets voor mij?

— Neen mijnheer Jozef, neen, ik heb niets, zegde hij dan zijne brieven nakijkende.

Treurig ging ik dan huiswaarts, en M. Goulden die mij nagekeken had, zegde:

— Kint! kint! heb toch een weinig geduld; wees maar gerust, het zal wel komen; wij zijn niet meer in oorlogstijd.

— Maar hij had wel reeds tien keeren kunnen antwoorden, mijnheer Goulden.

— Denkt ge dat hij geene andere zaken om handen heeft als de uwe? Dagelijks ontvangt hij honderd en dergelijke brieven; iedereen krijgt op zijne beurt antwoord. Jozef, En daarbij, ligt alles op het oogenblik overhoop. Kom, kom, wij zijn niet alleen op de wereld; verscheidene andere brave jongens, die ook willen trouwen, wachten even als gij op eene vergunning. Ik vond die redenen wel goed, maar zeide toch

WATERLOO.

RIJKE VERTALING NAAR HET FRANSCH.

I.

Nooit heb ik iets zoo vroolijks gezien, als de terugkomst van Lodewijk XVIII in 1814.

Het was lente, de linden, bloemtinnen en wijngaarden stonden in vollen bloei. Men had zoveel ellende beleefd in de laatste jaren; men was zoo dikwijls bevreemd geweest in de loting te zullen vallen en niet weer te keeren; men was zoo verzadigd van al die veldslagen, van al dien roem, van al die veroverde kanons, en van al die *Te Deums*, dat men aan niets dacht dan in vrede te leven, de rust te genieten, te trachten een weinig vervaar te verzamelen en zijn huisgezin voor den arbeid en een goed levensgedrag opte leiden.

Ja, iedereen was tevreden, uitgezonderd de oude soldaten en de schermmeesters.

Ik herinner het mij nog, dat toen een derden mei het bevel kwam om de witte vlag op den toren der kerk te plaatsen, geheel de stad voor de soldaten van het garnizoen bekleede, en men zes gouden louis aan den schiedekker Nikolaus Passauf moest geven, om die heldendaad te verrichten. Men zag hem uit alle straten der stad met zijne witte zijde vlag, met de linden op den knop, en uit al de ramen van twee kazernen, vuurden de mariniers op hem. In weerwil daarvan plantte Passauf zijne vlag toch op den toren, waarna hij zich op eenen zolder ging bergen, terwijl de mariniers hem overal zochten om hem te vermoorden.

Aldus gedroegen zich de soldaten. Doch de werkheden, de boeren en de burgers, riepen in menigte: «Love de vrede! weg met de kons-